

Te doen gerechtigheid

in de serie 'Om liefde'

18 maart 2012

Waar het over gaat

Te doen gerechtigheid.

Durven wij dat nog?

Of, scherper gezegd: Durven wij daar nog aan te gaan staan?

Of, nog scherper gezegd: Durven wij daar nog aan te gaan staan **als Haagse Dominicus?**

En daarmee ligt de vraag voor **onze** voeten. Willen we dat? Kunnen we dat? Durven we dat? Want waar moet je beginnen in een wereld vol ongerechtigheid?

En haalt het wel wat uit?

En we hebben het allemaal al zo druk. Echt waar.

En als we er nou heel mooi over zingen? Helpt dat dan niet?

Tja, ik heet **Jacques**. En mijn verre voorganger, de heilige **Jacobus**, heeft een brief geschreven, helemaal achterin de Bijbel, en daarin slaat hij mij en iedereen om de oren met zinnen als:

‘Het geloof is dood, betekent niks, zonder daad.’

‘Het geloof zonder de daad is waardeloos!’

‘Een mens wordt gerechtvaardigd door daden, en niet alleen door geloof.’

Ik ben dus alleen al aan mijn **naam** verplicht om te zeggen, dat geloof, gebed en gezang alleen niet voldoende is.

We moeten **doen** wat we zingen.

En als we met elkaar, als Haagse Dominicus, zonet gezongen hebben: ‘Gelukkig allen die uw wegen gaan, rechttoe rechtaan, al doende uw Thora’, dan moet er dus Thora **gedaan** worden.

Maar hoe? En waar? En met wie?

Daar willen we het vandaag over hebben.

Overweging

Op een steenworp afstand van hier, de Lukaskerk, nou, - laten we precies zijn – op vijf steenworpafstanden heeft zich een gebeurtenis afgespeeld die de wereldgeschiedenis mede bepaald heeft. Wie het weet mag het zeggen.

Leden van de voorbereidingsgroep zijn van deelname uitgesloten. Vijf steenworpafstanden van hier, richting de broeders van het Westeinde.

Nou vooruit:

In een zaal van café Excelsior, **Lange Lombardstraat 15**, heeft zich het historische twistgesprek afgespeeld tussen **Karl Marx** en **Michael Bakoenin** over de koers van de socialistische wereldbeweging tijdens het 5e congres van de Socialistische Internationale in 1872.

Op een paar stappen van hier.

Werd wereldgeschiedenis gemaakt.

En ze waren er allemaal: Karl Marx, Friedrich Engels, Michael Bakoenin, en noem maar op.

Marx heeft het pleit gewonnen. Het communisme werd de strakke en centraal geleide politieke wereldbeweging die **hem** voor ogen stond. En niet een los verband van zelfstandig en onafhankelijk werkende groepen, het ideaal van de anarchist Bakoenin. En dat heeft de wereldgeschiedenis bepaald.

Maar café Excelsior bestaat niet meer. Vandaar dat we maar even een foto geplaatst hebben.

Maar wat heeft dat allemaal te maken met een kerkdienst? Want u denkt onderhand misschien wel: Zit ik hier wel op de goede plek? Ben ik niet de verkeerde deur binnengestapt?

Nou, dat valt wel mee.

Want waar zijn we ook weer mee bezig?

Waar waren we gebleven?

Dit boekje van Huub Oosterhuis (nl. 'Over Liefde') is de leidraad in de huidige cyclus van vijf vieringen.

'**Is God dood?**' is de vraag die centraal stond in de eerste viering. 'Een bepaalde, tijdgebonden, opvatting over God is dood' is het antwoord van Oosterhuis hierop, 'maar ik ben een andere God op het spoor gekomen: de God van de bijbel, de God van de Thora. En die God is nog lang niet dood. En dat is voor alles een God die staat voor gerechtigheid.'

Over die God is in de tweede viering meer verteld, en vandaag willen we het hebben over die **gerechtigheid**.

Er is een tijd geweest dat grote, vaak wereldwijde bewegingen zich inzetten voor gerechtigheid. Bijvoorbeeld de socialistische wereldbeweging, die we al genoemd hebben. Of de katholieke arbeidersbewegingen in veel landen. Of de protestantse mannenbroeders in ons land. De wereldwijde vredesbeweging van de 80er jaren was er wellicht het laatste voorbeeld van.

Maar nu, nu alles zo **gefragmenteerd** is en **geïndividualiseerd**, **wie komt er nu nog op voor de arme en de vluchteling?**

Dat is de **hartenkreet** van Huub Oosterhuis in dit boekje.

Wie durft dat nog? Wie gaat er nog aan staan? En houdt het vol?

Daarom wil Oosterhuis die **36 leerhuizen** oprichten, over heel Nederland, naar analogie van het bijbelse beeld van de 36 rechtvaardigen die genoeg zijn om in de wereld de hoop overeind te houden. Leerhuizen om met elkaar na te denken over wat er op onze weg komt. Om met elkaar na te denken over die woorden: "Recht doen aan weduwen en wezen. En aan vreemdelingen liefde bewijzen. Want gij zijt zelf vreemdelingen geweest in Egypte."

Cyrille kwam op mijn weg. Cyrille, een vluchteling uit Ivoorkust. Zomaar opeens alles kwijt. Zomaar opeens in een vreemd land. Zomaar opeens je leven ondersteboven. Zomaar opeens ben je niks. En toch bleef hij rechtop. En toch kwam hij al zijn afspraken na. En toch leerde hij Nederlands vol ijver. En toch bleef hij onverwoestbaar optimistisch. Ik weet echt niet of ik dat in zijn plaats had klaargespeeld.

En je ziet dan hoe **geloof** in zo'n situatie kracht kan geven. Cyrille's kracht kwam uit zijn geloof. En hij wilde graag gedoopt worden. Dat was er eigenlijk nooit van gekomen. En hij vroeg mij om zijn peetvader te zijn. Wie vroeg nou wat aan wie? Wie was de gever, wie de ontvanger? Cyrille kwam op mijn weg. En 'de vreemdeling liefhebben' was geen opgave meer, maar een voorrecht.

Te doen gerechtigheid. Willen we dat nog? Durven we dat nog? Kunnen we dat nog?

Ik denk dat het met dat **willen** wel meevalt. Maar dat we voor dat **durven** en **kunnen elkaar nodig hebben**.

Maar laten we daarin ook Huub Oosterhuis volgen, en beginnen met elkaar daarover te **praten**. Over wat we al doen. Wat gelukt is. Wat mislukt is. Wat we misschien samen kunnen doen. Hoe we elkaar kunnen stimuleren om het vol te houden. En hoe we onze daden misschien een groter effect zouden kunnen geven.

En laten we beginnen met wat kleine stapjes. Vandaag.

We hebben voedsel ingezameld voor de Voedselbank, waar toch steeds meer mensen op terug moeten vallen.

We gaan straks collecteren voor het Boekenfonds van Wereldvenster. Veel vluchtelingen volgen daar cursussen. Ze hebben niet allemaal het geld om de boeken daarvoor te betalen. Daarvoor is dat fonds. En ik wil jullie vragen om op het einde van de dienst jullie naam en misschien wat goede wensen te zetten op een grote **kaart** die we naar Cyrille gaan sturen. Als het kan in het Engels. Maar Nederlands mag ook.

En dan. Tenslotte.

Gerechtigheid is een **samenlevingsvorm tussen mensen** die we ooit hopen te bereiken. Maar gerechtigheid kan alleen **uit liefde** geboren worden. Te vaak hebben we het in de geschiedenis zien misgaan wanneer pogingen om gerechtigheid te bereiken **geperverteerd** werden door hebzucht, egoïsme, machtswellust, jaloezie en noem maar op. Socialisme werd dan communisme en dictatuur. Bevrijding werd dan onderdrukking.

Gerechtigheid is vrucht van de liefde. Daaruit wordt zij geboren.

“Uit **de poorten van de ziel** spreekt de liefde” hebben we gezongen. Daar moet het vandaan komen. En daarmee moet iedere poging tot het scheppen van gerechtigheid verbonden blijven.

‘Om liefde leven’, gaat dat nog? Er zijn zoveel dingen die ons worden opgedrongen. Er zijn zoveel dingen die ons verlokken en verleiden. En om dan toch die liefde als leidraad te houden, gaat dat nog?

Ook daar hebben we elkaar voor nodig. En veel mooie liederen. En die hebben we gelukkig. In overvloed.

Amen.

Tekst na het tafelgebed

Een tekst uit een lied van de Iona-gemeenschap.

Wonderwereld, vol geheimen, schepping van God,
al wat ons verbaast, verbijstert, leeft van uw zorg:
vormen, kleuren, klank te over,
tastbaar weefsel, veelbelovend,
alles wat ons hart veroverd
- schepping van God.

Gods gerechtigheid en vrede gaan hand in hand,
gaan met liefde hier en heden en houden stand;
liefde van de liefste lippen,
liefde tegen alle klippen,
liefde liggend in een kribbe
– hand over hand.

Gods gerechtigheid en liefde
gaan hand in hand.
Laat ons nu brood en wijn delen
in herinnering aan Hem
die ons op een unieke en onvergetelijke manier
die liefde en gerechtigheid heeft voorgeleefd
Jezus, de man uit Nazareth.

Komt en eet en drinkt, allen
iedereen is uitgenodigd.

Zending en zegen

Een zegenwens uit de Pacific
waar de zon altijd schijnt
en de mensen altijd vrolijk zijn
dus wat willen we nog meer?

Ga in de kracht die u gegeven is,
ga in eenvoud,
in vrolijkheid,
in vriendelijkheid,
op zoek naar liefde.
En de Geest zal met u gaan.

Moge het zo zijn.